

قاعده امتیازدهی ریسک Cold-start (مشتری غیر موجود در بانک)

برای مشتری‌ای که هیچ سابقه‌ای در سامانه‌های هویتی و مالی بانک ندارد، سامانه RBCI باید صرفاً بر مبنای اطلاعات خوداظهاری (Self-declared) یک ارزیابی ریسک اولیه انجام دهد. این قاعده جایگزین امتیازدهی مبتنی بر تراکنش برای مشتریان موجود می‌شود.

فرمول امتیاز ریسک

امتیاز کل = پایه عدم سابقه + امتیاز شغل + امتیاز هدف مراجعه + امتیاز سن + امتیاز اطمینان هویت
بازه امتیاز نهایی: ۰ تا ۱۰۰ (هرچه بیشتر، پریسکتر)

مؤلفه‌های امتیاز

۱. پایه عدم سابقه (ثابت، همیشه اعمال می‌شود)

امتیاز	مؤلفه
۳۰	نبود هرگونه سابقه تراکنش یا اعتباری در بانک

۲. شغل

امتیاز	شغل
۵	کارمند دولت / شرکت معتبر
۵	بازنشسته با حقوق مستمر
۱۰	کارمند بخش خصوصی
۱۰	دانشجو
۱۲	خانه‌دار / بدون شغل رسمی
۱۵	خوداشتغال / کسب‌وکار آزاد
۲۰	بیکار / فاقد درآمد مشخص

۳. هدف مراجعه

امتیاز	هدف مراجعه
۰	صرفاً افتتاح حساب / سپرده
۸	خدمات اعتباری کوچک (کارت خرید اقساطی، قرض‌الحسنه)
۱۸	خدمات اعتباری بزرگ (وام مصرفی، دسته‌چک، کارت اعتباری)
۱۰+ (افزوده می‌شود)	جریمه تناسب: مبلغ درخواستی بیش از ۱۰ برابر درآمد ماهانه اعلامی

۴. سن

امتیاز	بازه سنی
۰	۲۵ تا ۶۰ سال
۵	۱۸ تا ۲۴ سال یا ۶۰ تا ۷۵ سال
۱۵	زیر ۱۸ سال یا بالای ۷۵ سال

۵. اطمینان هویت

امتیاز	وضعیت احراز هویت
۰	احراز پایه با کد ملی انجام شده
۱۰	صرفاً خوداظهاری، بدون احراز مضاعف

نگاشت امتیاز به سطح ریسک

آستانه‌ها برای مشتری Cold-start محافظه‌کارانه‌تر از مشتری موجود در نظر گرفته شده‌اند:

سطح ریسک	بازه امتیاز
کم	۰ تا ۳۴
متوسط	۳۵ تا ۵۹
زیاد	۶۰ به بالا

نکته کلیدی طراحی

چون امتیاز پایه «عدم سابقه» همواره ۳۰ است، مشتری Cold-start در بهترین حالت هم عملاً به سطح «کم» نمی‌رسد و حداقل در سطح «متوسط» ارزیابی می‌شود. این رویکرد محافظه‌کارانه، دقیقاً همان الزامی است که بخشنامه BX-۱۰۰۸ (بخشنامه ویژه پذیرش و ارزیابی مشتریان جدید یا فاقد سابقه) برای این دسته از مشتریان مقرر کرده است.

مثال محاسبه

مشتری: زن، ۲۸ ساله، دانشجوی، هدف مراجعه: دریافت کارت خرید اقساطی، بدون احراز هویت مضاعف.

امتیاز	مؤلفه
۳۰	پایه عدم سابقه
۱۰	شغل (دانشجو)
۸	هدف مراجعه (خدمات اعتباری کوچک)
۰	سن (۲۵ تا ۶۰)
۱۰	اطمینان هویت (صرفاً خوداظهاری)

جمع = $۳۰ + ۱۰ + ۸ + ۰ + ۱۰ = ۵۸$ ← سطح ریسک: متوسط